KOMMISSIONENS BESLUT

av den 1 juli 1998

om ett statligt stöd som Republiken Österrike och delstaten Oberösterreich beviljat Actual Maschinenbau AG

(delgivet med nr K(1998) 1943)

(Endast den tyska texten är giltig)

(Text av betydelse för EES)

(98/668/EG)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION HAR FATTAT DETTA BESLUT

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 93.2 i detta,

med beaktande av Avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, särskilt artikel 62.1 i detta,

efter att i enlighet med artikel 93 har gett de berörda parterna tillfälle att yttra sig, och

av följande skäl:

De österrikiska myndigheterna underrättade genom en skrivelse av den 12 augusti 1996 kommissionen om sin avsikt att bevilja Actual Maschinenbau AG omstruktureringsstöd. Enligt kommissionens rekommendation av den 3 april 1996 om definitionen på små och medelstora företag [1] är Actual Maschinenbau ett stort företag. Företaget har sitt säte i Ansfelden, som inte ligger i ett stödområde. Företaget är verksam inom sektorn för konstruktion av verktygsmaskiner.

Den 25 oktober 1996 anmälde Österrike dessutom till kommissionen sina planer på att bevilja Actual Maschinenbau AG stöd till forskning och utveckling.

Genom skrivelse av den 17 december 1996 drog Österrike tillbaka dessa båda anmälningar och underrättade kommissionen om att Republiken Österrike och delstaten Oberrösterreich ville bevilja ett undsättningsstöd i form av ett undsättningslån på 15 miljoner österrikiska schilling (1,1 miljoner ecu) med en löptid på sex månader och en räntesats på 6,87 %. Den rättsliga grunden för stödet utgjordes av § 35 a i lagen om främjande av sysselsättningen (*Arbeitsmarktförderungsgesetz*) och delstaten Oberrösterreichs allmänna riktlinjer för utvecklingsstöd.

Den 5 februari 1997 beslutade kommissionen att inte invända mot det planerade undsättningsstödet. De österrikiska myndigheterna underrättades om detta beslut genom skrivelsen SG(97) D/1422 av den 25 februari 1997.

Genom en skrivelse av den 18 juli 1997 anmälde Österrike en förlängning av undsättningsstödet till och med den 31 oktober 1997 och förklarade att mycket viktiga beslut måsta fattas före utarbetandet av en slutlig omstruktureringsplan. Dessa gällde exempelvis överföringen av aktier i det ungerska dotterbolaget och en förlikning med de nuvarande ägarna. Det framställdes som avgörande att dessa två frågor klarades upp för att företaget skulle kunna fortleva.

Den 16 september 1997 beslutade kommissionen att inleda ett förfarande enligt artikel 93.2 i EG-fördraget avseende förlängningen av undsättningslånet till och med slutet av oktober 1997, vilket motsvarade ett andra undsättningsstöd. Kommissionen ansåg att förlängningen av undsättningslånet eventuellt endast upprätthåller status quo vid företaget och att den belastning som omstruktureringen innebär vältras över på andra, lönsammare företag. Därför var kommissionen inte säker på att en förlängning av undsättningsstödet kan anses förenlig med den gemensamma marknaden.

Detta meddelades Österrike genom skrivelsen SG(97) D/8079 av den 2 oktober 1997. De österrikiska myndigheterna översände sina synpunkter genom en skrivelse av den 10 november 1997 och erkände däri att det nya undsättningsstödet hade beviljats, innan kommissionen hade tagit ställning till detta. De österrikiska myndigheterna förklarade att de hade tagit det första steget för att återkräva utestående fordringar. Kommissionen konstaterade i sin skrivelse av den 21 november 1997 att återbetalningen av lånet uppenbarligen ännu inte hade arrangerats och att den utgår från att Österrike i sinom tid underrättar kommissionen om när återbetalningen av undsättningsstödet bevisligen hade arrangerats. Österrike bekräftade per fax den 10 juni 1998 att samma villkor gäller för det förlängda undsättningslånet som för det godkända lånet, men att företaget hittills varken har betalat räntor eller återbetalat lånet.

Kommissionens tillkännagivande om beslutet att inleda ett förfarande och uppmaningen till övriga berörda parter att inkomma med synpunkter i ärendet offentliggjordes i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* [2]. Det inkom inga synpunkter från andra berörda parter.

[1] EGT L 107, 30.4.1996, s. 4.

[2] EGT C 390, 23.12.1997, s. 11.

Genom en skrivelse av den 23 februari 1998 underrättade de österrikiska myndigheterna kommissionen om att de ville bevilja Actual Maschinenbau AG ett omstruktureringsstöd. I en ytterligare skrivelse av den 10 mars 1998 gav de närmare upplysningar. Republiken Österrike avsåg att i enlighet med § 35 a i lagen om främjande av sysselsättningen tillhandahålla ett lån på 20 miljoner shilling (1,4 miljoner ecu) med en löptid på åtta år, en amorteringsfri period på två år, en återbetalning i tolv halvårsrater och en räntesats på 3,5 % samt en bruttobidragsekvivalent på 3,7 miljoner schilling (268 000 ecu) enligt kommissionens meddelande om stöd av mindre betydelse (försumbart stöd) [3]. Delstaten Oberrösterreich avsåg att i enlighet med de allmänna riktlinjerna för delstaten Oberrösterreich bevilja ett tillskott för FoU-verksamhet på 10 miljoner schilling (725 000 ecu), som de österrikiska myndigheterna ansåg nödvändigt för att återställa företagets lönsamhet. Den planerade FoU-verksamheten uppgick till 83 miljoner schilling, varav 51,9 miljoner schilling beviljades redan 1996 och 1997, medan endast 31,1 miljoner schilling planerades för 1998.

Kommissionen ställde i sin skrivelse av den 7 april 1998 några frågor till de österrikiska myndigheterna och ifrågasatte om omstruktureringsplanen uppfyller villkoren i gemenskapens riktlinjer för statliga stöd för undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter [4]. Enligt Kommissionens åsikt fanns det ingenting i prognoserna för företaget som tydde på att det skulle vara helt omstrukturerat 1999 såsom de österrikiska myndigheterna påstod. Den tvivlade särskilt på huruvida företagets eget kapital skulle kunna anses tillräckligt på lång sikt. Dessutom var det förväntade driftsresultatet på en låg nivå, och de antaganden som prognoserna stödde sig på angavs inte i omstruktureringsplanen. Kommissionen framhöll särskilt att en ökning av omsättningen inte är sannolik utan närmare förklaringar. Vad gäller FoU-verksamheten fastslog kommissionen att man inte på grundval av den information som för närvarande finns tillgängliga kan sluta sig till att kostnaderna är stödberättigande på grundval av gemenskapsramarna för statligt stöd till forskning och utveckling [5]. Den hänvisade dessutom till att endast framtida kostnader kommer i fråga för statligt stöd. Slutligen ansåg kommissionen att det inte fanns tillräckliga belägg för de österrikiska myndigheternas uppfattning om att en ny investerare som är beredd att tillskjuta tillräckligt med kapital kommer att ta över företaget.

Genom en skrivelse av den 5 maj 1998 underrättade de österrikiska myndigheterna kommissionen om att förhandlingarna mellan den nuvarande ägaren och investeraren om ett övertagande av företaget har misslyckats. Myndigheterna delade nu kommissionens tvivel om det anmälda omstruktureringsstödets förenlighet med den gemensamma marknaden. Dörför drog de tillbaka sin anmälan om omstruktureringsstödet till Actual Maschinenbau AG.

Kommissionen förklarade redan i sitt beslut om att inleda ett förfarande i detta ärende att förlängningen av undsättningsstödet utgör ett statligt stöd enligt artikel 92.1 i EG-fördraget och artikel 61.1 i EES-avtalet.

Enligt artikel 92.1 i EG-fördraget och artikel 61.1 i EG-avtalet är stöd med de egenskaper som nämns i dessa två artiklar oförenliga med den gemensamma marknaden.

I artikel 92.2 och 92.3 i EG-fördraget och i artikel 61.2 och 61.3 i EES-avtalet nämns de undantagsfall i vilka stöd kan förklaras förenliga med den gemensamma marknaden.

De undantag som nämns i artikel 92.2 i EG-fördraget och artikel 61.2 i EES-avtalet är inte tillämpliga i det aktuella ärendet. Det handlar varken om stöd av social karaktär till enskilda konsumenter eller om ett stöd för att avhjälpa skador som orsakats av naturkatastrofer eller andra exceptionella händelser eller om stöd till näringslivet i vissa av de områden i Förbundsrepubliken Tyskland som påverkats genom Tysklands delning.

Inte heller det undantag som nämns i artikel 92.3 a i EG-fördraget och artikel 61.3 a i EES-avtalet är tillämpligt i detta ärende. Stödet är nämligen inte avsett att främja den ekonomiska utvecklingen i regioner där levnadsstandarden är onormalt låg eller där det råder allvarlig brist på sysselsättning.

Vad beträffar undantaget enligt artikel 92.3 b i EG-fördraget och artikel 61.3 b i EES-avtalet, så har kommissionen slagit fast att stödet med säkerhet varken är avsett att främja ett viktigt projekt av gemensamt europeiskt intresse eller att avhjälpa en allvarlig störning i en medlemsstats ekonomi.

Den regionala beståndsdelen i undantaget enligt artikel 92.3 c i EG-fördraget och artikel 61.3 c i EES-avtalet är betydelselös, eftersom företaget har sitt säte utanför ett stödområde. Österrike har för övrigt inte åberopat något av de nämnda undantagen för att motivera stödet.

Vad gäller den andra komponenten i artikel 92.3 c i EG-fördraget och artikel 61.3 c i EES-avtalet om stöd att främja utvecklingen av vissa näringsverksamheter eller vissa regioner, hänvisar kommissionen till gemenskapens riktlinjer för statliga stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter. Enligt dessa kan artikel

[3] EGT C 68, 6.3.1996, s. 9.
[4] EGT C 368, 23.12.1994, s. 12.
[5] EGT C 45, 17.2.1996, s. 5.

92.3 c i EG-fördraget utgöra grund för beviljande av ett undsättningsstöd, om stödet bidrar till utvecklingen av vissa näringsverksamheter utan att påverka handeln i en negativ riktning i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset.

Enligt ovannämnda riktlinjer får ett undsättningsstöd utbetalas endast för den tid som krävs för att utarbeta en saneringsplan, vilket i regel är högst sex månader. Såsom det förklarades redan i beslutet om att inleda ett förfarande, skulle en förlängning av undsättningsstödet strida mot denna allmänna regel. Kommissionen godkände undsättningsstödet för en sexmånadersperiod. Undsättningslånet utbetalades på följande sätt: 8 miljoner schilling den 27 januari 1997 och 7 miljoner schilling den 13 februari 1997. Undsättningslånet borde således ha återbetalats senast i slutet av juli 1997.

Kommissionen kan avvika från den allmänna sexmånadersregeln endast i väl motiverade undantagsfall. De österrikiska myndigheterna förklarade dock inte i sin anmälan om förlängning av undsättningsstödet att förlängningen var nödvändig på grund av oförutsedda, yttre orsaker. De motiverade förlängningen med att det var nödvändigt att klargöra frågor i samband med överföringen av aktier i det ungerska dotterbolaget och förlikningen med de nuvarande ägarna. Dessa båda sammanhängande frågor uppgavs utgöra en del av ansträngningarna att hitta en ny investerare för att i tillräcklig utsträckning öka företagets eget kapital och förbättra företagets strategiska ställning. Dessa omständigheter var därför avgörande för företagets fortbestånd och en förutsättning för en hållbar omstruktureringsplan, som skulle återställa företagets lönsamhet inom en rimlig tidsperiod.

Det bör dock beaktas att de beslut som återstår att fatta inte har blivit nödvändiga först nyligen, utan var det redan innan undsättningsstödet begärdes i slutet av 1997. De österrikiska myndigheterna har inte inom ramen för förfarandet enligt artikel 93.3 åberopat några exceptionella omständigheter som skäl för en förlängning av undsättningsstödet. De har inte heller visat att företaget inom överskådlig tid skulle kunna fatta de nödvändiga beslut som de ansåg vara avgörande för företagets fortbestånd. För övrigt anmälde de österrikiska myndigheterna genom en skrivelse av den 23 februari 1998 ett omstruktueringsstöd, som de dock drog tillbaka genom en skrivelse av den 5 maj 1998, eftersom de delade kommissionens betänkligheter beträffande stödets förenlighet med den gemensamma marknaden.

Det fanns inte vid den tidpunkt då kommissionen inledde förfarandet och det finns inte i dagsläget tillräckliga bevis för att exceptionella omständigheter föreligger som skulle motivera en förlängning av undsättningsstödet, eller att en sådan förlängning skulle göra det möjligt för företaget att utarbeta en lämplig omstruktureringsplan.

Kommissionen måste också ta hänsyn till läget på den relevanta marknaden. Företaget är verksamt inom följande fyra affärsområden: verktygsmaskiner för tillverkning av plastfönster, verktygsmaskiner för tillverkning av plastprofiler, strängsprutning av profiler och formsprutade plastprodukter.

Den relevanta marknaden för verktygsmaskiner har en hög exportandel och är internationellt ytterst konkurrenspräglad. Tillverkarna, huvudsakligen små och medelstora företag samt mycket stora företag, är framför allt koncentrerade till Mellaneuropa. Enligt de österrikiska myndigheternas uppgifter är Actual Maschinenbau AG:s viktigaste konkurrenter Greiner GmbH, TOP och Technoplast i Österrike, IDE i Italien och Schwarz i Tyskland.

Efterfrågan på de ovannämnda verktygsmaskinerna påverkas i stor utsträckning av marknadsutvecklingen inom byggbranschen och utvecklingen i fråga om stadsförnyelse samt av plastfönstrens andel av den totala fönstermarknaden. Marknaden för plastfönster har sedan 1980 utvecklats framför allt till följd av den ökande andelen av den totala marknaden och byggboomen. Sedan det andra halvåret 1995 har fönstermarknaden drabbats av en konjunkturnedgång. Den mellaneuropeiska marknaden verkar vara mättad, och antagligen finns det redan överkapacitet.

Tack vare undsättningsstödet får Actual Maschinenbau AG finansiella medel på upp till 15 miljoner schilling som företaget inte skulle ha fått i sin normala verksamhet. Företaget får på detta sätt en otillbörlig finansiell fördel gentemot sina konkurrenter, som inte har fått ett sådant stöd. Följaktligen överförs problemen i samband med den eventuella strukturella förändringen till andra, lönsammare företag till följd av det förlängda undsättningsstödet, vilket kan inverka negativt på situationen inom denna sektor i andra medlemsstater.

Eftersom inget undantag kan göras gällande i detta ärende, måste det förlängda undsättningsstödet betraktas som ett stöd som påverkar handeln i negativ riktning i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset.

Kommissionen anser följaktligen att det förlängda undsättningsstödet är oförenligt med den gemensamma marknaden.

Det undsättningsstöd som kommissionen godkände den 5 februari 1997 löpte ut i slutet av juli 1997. De österrikiska myndigheterna anmälde i sin skrivelse av den 18 juli 1997 en förlängning av undsättningsstödet med

ytterligare tre månader fram till slutet av oktober 1997. De genomförde dessa åtgärder i slutet av juli 1997, då det godkända undsättningslånet löpte ut, dvs. innan kommissionen hade tillkännagivit sitt beslut. Genomförandet var således olagligt. För övrigt beviljades undsättningsstödet inte endast till och med oktober 1997, utan ända fram till idag. Stödet är oförenligt med den gemensamma marknaden.

Därför måste kommissionen vidta de nödvändiga åtgärderna för att återställa status quo. Enligt EG-domstolens dom av den 21 mars 1990 i målet C-142/87 (Tubemeuse) [6] förutsätter detta att den oskäliga ekonomiska fördel som Actual Maschinenbau AG fått efter det att det godkända undsättningslånet löpt ut skall avlägsnas. Återbetalningen av undsättningslånet skall i enlighet med EG-domstolens dom av den 14 februari 1990 i målet C-301/87 (Boussac) [7] ske enligt förfaranden och bestämmelser i österrikisk lagstiftning med ränta som löper från och med den dag då stödet beviljades tills det faktiskt har återbetalats till en räntesats som motsvarar referensräntan för beräkning av nettobidragsekvivalenten för regionalstödsordningar i Österrike.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Det förlängda undsättningslån på 15 miljoner österrikiska schilling som Republiken Österrike och delstaten Oberösterreich beviljat Actual Maschinenbau AG är olagligt, eftersom det ställdes till förfogande i slutet av juli 1997, innan kommissionen hade tillkännagivit sitt beslut. Dessutom är stödet oförenligt med den gemensamma marknaden därför att inget av villkoren i artikel 92.2 och 92.3 i EG-fördraget och artikel 61.2 och 61.3 i EES-avtalet uppfylls.

Artikel 2

Österrike skall säkerställa att det undsättningslån som nämns i artikel 1 återbetalas. Återbetalningen skall ske enligt förfaranden och bestämmelser i österrikisk lagstiftning med ränta som löper från och med den dag då stödet beviljades till och med den dag då det faktiskt har återbetalats till en räntesats som motsvarar referensräntan för beräkning av nettobidragsekvivalenten för regionalstöd i Österrike.

Artikel 3

Österrike skall inom två månader från delgivningen av detta beslut underrätta kommissionen om de åtgärder den har vidtagit för att följa beslutet.

Artikel 4

Detta beslut riktar sig till Republiken Österrike.

Utfärdat i Bryssel den 1 juli 1998.

På kommissionens vägnar
Karel VAN MIERT
Ledamot av kommissionen

---

[6] Rec. 1990, s. I-959, punkt 61.
[7] Rec. 1990, s. I-307, punkt 22.